

VASTHOUDEN

UITVAARTVERZORGING-ALMERE.NL

IN HERINNERING

LANGS HET
TUINPAD VAN
MIJN VADER

VERHALEN

HET WOORD AAN
LOKALE ONDERNEMERS

UITVAARTLEVERANCIERS

LAATSTE WENSEN
EN WAARDEBON

PRODUCTEN

Joyce van Helden
ZORG & UITVAART
Een andere manier van vasthouden

Ik kom zoals ik ben, dan kunnen jullie blijven wie jullie zijn. Dat is de mooiste manier om samen een mooie uitvaart te maken, die recht doet aan het leven van jullie dierbare. Ieder vogeltje zingt zoals het gebekt is; tijdens de uitvaart ben ik gepast gekleed, maar ik ben geen 'kokerrokje-en-hoge-hakjes type'. Ik ben makkelijk in de omgang, een open boek, inspirerend, vriendelijk, maar zakelijk als het nodig is. Afscheid nemen doen we op jullie wijze, die bij het leven van jullie dierbare past. Een overlijden is nu eenmaal emotioneel. Afscheid nemen en loslaten, we doen het liever niet. Maar als het je dan toch overkomt, dan zie ik niet in waarom je niet gewoon jezelf mag blijven.

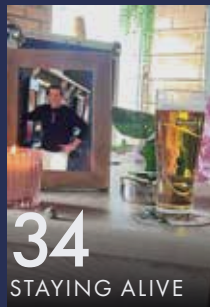
Joyce van Helden
UITVAARTVERZORGING ALMERE

10 TWEE ZIELEN

22 ZEG MAAR PIET

34 STAYING ALIVE

STILLE CREMATIE 48

12 HET IS GOED ZO

56 VAKANTIE VOL VERDRIET

OVER MIJ 06

20 JENNIFERS BLOEMEN

INHOUD

UITGEVER Joyce van Helden **VORMGEVING** NL Bruist B.V., Breda - Ron Schouwenaar **CONTACT** Joyce van Helden Groenhof 32, 1352 AC Almere, 06-1988 44 19 kennismaken en Whatsapp, 06-1881 80 80 bij overlijden **COLOFON** Copyright Joyce van Helden Uitvaartverzorging Almere. Het overnemen van artikelen als bedoeld in artikel 15 van de auteursrecht is niet toegestaan. ©2024 Joyce van Helden Uitvaartverzorging Almere. Merknaam VASTHOUDEN IN HERINNERING is een merknaam en eigendom van Joyce van Helden Uitvaartverzorging Almere. Deze uitgave is met de grootst mogelijke zorgvuldigheid samengesteld. Joyce van Helden Uitvaartverzorging Almere is echter niet aansprakelijk voor enige directe of indirecte schade die zou kunnen ontstaan door het gebruik van de hierin aangeboden informatie. Aan de inhoud van deze uitgave kunnen op geen enkele wijze rechten worden ontleend of aanspraken worden gemaakt.

Niets is eeuwig

Beste lezer,

Als uitvaartverzorger kom ik bij heel veel verschillende mensen. Vaak weten nabestaanden wel wat bij hun overleden dierbare past zodat de uitvaart recht doet aan het leven van die persoon. Over de dood praten is voor veel mensen nog steeds lastig. Toch denk ik dat het wel goed is om stil te staan bij de dood, want dat kan bij leven juist rust geven. Ook als er helemaal geen wensen zijn, want over de dood praten kan heel eenvoudig zijn. 'Zet maar bij het grofvuil' of 'bespaar je de moeite en ga ergens wat drinken met elkaar', zijn dan veel gehoorde uitspraken. Sommige mensen delen hun laatste wensen mondeling met diegene die naar alle waarschijnlijkheid de uitvaartverzorger gaat bellen. Anderen schrijven het op een (handgeschreven) briefje - dat noem je een codicil - dan is het dus belangrijk dat er mensen zijn die weten dat dat briefje er is. Ik kan die persoon ook zijn. In een informeel gesprek komen de antwoorden dan vanzelf wel. De wensen zal ik voor je registreren en je ontvangt van mij een geprinte uitdraai.

Niets is voor eeuwig, alleen de dood. Dus wellicht komt er een moment dat de wensen veranderen. En dat is prima natuurlijk. Dan passen we het gewoon aan.

Mocht je zelf iets op papier willen zetten zonder directe hulp van mij, dan heb ik naast de korte versie achter in dit boekje ook een uitgebreide versie met vragen die een richtlijn kunnen geven. Laat het maar even weten als ik deze op kan sturen of even langs kan komen brengen.

Hartelijke groet,

Joyce van Helden

Waarom ben je dit werk gaan doen?

Oorspronkelijk werkte ik bij een touroperator waar ik leiding gaf aan verschillende afdelingen. Omdat het bedrijf verkocht zou worden, ben ik naar vacatures gaan zoeken. In de etalage van een uitzendorganisatie zag ik een vacature zonder bedrijfsnaam. De omschrijving was zoiets als: leiding geven aan een groep adviseurs die een product moeten verkopen dat veel met emotie te maken heeft.

Enmaal binnen bleken het uitvaartverzekeringen van Yarden te zijn. Een tegenovergestelde emotie van reizen. Toch wekte het mijn interesse en ben ik gaan solliciteren, met positief resultaat. Ik werd aangenomen als teamleider. Op een gegeven moment zat ik op het terras van een bevriende restauranteigenaar in Naarden Vesting en ik vertelde dat ik bij Yarden werkte. "Oh," zei hij, "werk jij bij Yarden? Dat is echt een roeping."

Ik reageerde waarschijnlijk een beetje flabbergasted, want ik moest met mijn team verzekeringen verkopen en targets halen, toen ik me realiseerde dat hij een heel ander idee had. De opmerking bleef bij me hangen en na een paar maanden wikken en wegen heb ik de knoop doorgehakt.

Dat is wel heel wat anders hè, van reisbranche naar uitvaartbranche.

De emotie is anders, maar het regelwerk lijkt best veel op elkaar. Ik werkte bij een touroperator.

Je reserveert een locatie, je wilt niet dat deze niet beschikbaar als je daar aankomt. Er zijn veel organisatorische overeenkomsten tussen de reis- en uitvaartbranche. Neem de reisgids. Of je een reisgids maakt met teksten en foto's of een rouwkaart, het zijn allemaal ervaringen die ik meeneem in mijn werk nu. Maar niet iedereen die op vakantie gaat is vrolijk en niet iedereen die iemand verliest is verdrietig.

Hoe kun je zakelijk blijven in een verdrietige periode?

Niet! En dat wil ik ook niet. Je wilt niet met een uitvaartverzorger praten die er als een ijskoningin bij staat. Vanzelfsprekend is het ook niet de bedoeling dat ik tranen met tuiten ga huilen, maar ik ben een open boek. Ik heb wel eens te maken gehad met een mevrouw, zelf ook al op leeftijd, die haar 103-jarige moeder had verloren. Een gezegende leeftijd, zou je zeggen, maar ze was ontzettend verdrietig en dat raakte mij dus ook. ►

Ik ben 24/7
bereikbaar om je
te helpen op
06-18 81 80 80

En jonge mensen?

De eerste keer dat ik een uitvaart moest organiseren van een jonger iemand ging ik er met lood in mijn schoenen naartoe. Maar ook daar kan je je in vergissen. Soms treft een ziekte een jonger iemand. En zelfs dan kan het zijn dat de ouders in eerste instantie een gevoel van opluchting hebben, omdat hun kind nu geen pijn meer heeft. De echte rouw komt pas later. Misschien zijn er broertjes of zusjes. Hun leven gaat gewoon door. En dat is vreemd als het jouwe stil staat. Een kinderuitvaart komt wel binnen, maar ik zal iedereen met heel veel liefde helpen, want dat is wat ik het liefst doe.

Wat is je meest bijzondere uitvaart?

Ik heb er inmiddels heel wat gehad. Een keer mocht ik een uitvaart verzorgen van een tweeling die net voor de 24 weken dood geboren werd. Omdat volgens de wet op dat moment nog geen sprake is van levensvatbaarheid, zijn er geen wettelijke verplichtingen. Maar we hebben toch een mooie uitvaart georganiseerd, twee prachtige, piepkleine mensjes. We hebben ze samen in één dekentje gelegd, een ceremonie gehouden en de ouders hebben ze zelf naar de crematieruimte gebracht. Samen zijn ze tegelijk gecremeerd. Normaal gesproken mag je as nooit vermengen, maar omdat er geen regelgeving is, hebben we gedaan wat het beste voelde voor de ouders. En dan was er de uitvaart van een meneer. Hij had zijn laatste wensen aan mij kenbaar gemaakt en ik werd ook gebeld toen hij overleed. Zoals afgesproken heb ik hem gecremeerd, ik heb naar zijn muziek geluisterd terwijl mijn collega's hem 'de oven in schoven'. Ik heb, zoals hij wilde, een roze koek gegeten. Ik was alleen, er waren geen gasten. Dat zal ik ook nooit meer vergeten.

Heb je nooit spijt gehad van je keuze om voor dit vak te kiezen?

In het begin moest ik wel echt erg wennen. Het is prachtig werk, maar niet iedereen overlijdt overdag. Soms heb je ook te maken met nachtelijke uren of iemand die al een tijdje geleden is overleden. Daar moet je wel tegen kunnen, zeker als je zelf overbrengt. Ik kan midden in de nacht natuurlijk niet zeggen dat ik graag een afspraak maak voor de volgende dag. Maar dat is niet het enige waar ik aan moest wennen. Het is ook een wispelturig vak, het kan heel rustig zijn of juist ontzettend druk. Inmiddels weet ik dat er periodes zijn waarin ik minder te doen heb. Maar toen ik net begon, was het meteen hartstikke druk. Gecombineerd met een grote uitvaart van een jonge jongen maakte dat dat ik echt wel getwijfeld heb. Een uitvaart kun je maar één keer doen, en het moet goed zijn. Dus je wilt niet de uitvaart van iemands dierbare verprutsen omdat je een nachtje hebt overgeslagen. Gelukkig ben ik er goed doorheen gekomen. Beter gezegd, deze eerste periode heeft me geholpen te beseffen dat ik dit goed kan en dat het werk bij me past. Ik hoor ook vaak van nabestaanden dat ik het goed doe. Dat klinkt misschien wat arrogant, maar ik krijg regelmatig complimenten van mensen die een uitvaart hebben

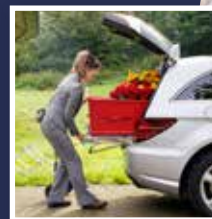

bijgewoond. Dat bevestigt voor mij dat dit het werk is dat ik moet doen.

Laatste vraag: wie is Joyce?

Ik ben van nature een positief ingesteld persoon. Ik ben een open boek en mensen kunnen me vaak gemakkelijk doorgronden. Ik heb geen geheimen en je mag alles van me weten. Ik ben makkelijk in de omgang. Ik hou van sporten en tuinieren. Ik heb geen kinderen en heb ook nooit de wens gehad om ze te hebben, hoewel ik zelf wel uit een liefdevol gezin kom. Zowel mijn broer als ik hebben geen kinderen, dus mijn moeder is geen oma. Ik heb geleerd om mezelf te zijn. Al mijn positieve en minder positieve eigenschappen hebben me gebracht waar ik nu ben. Ik ben een tevreden mens.

Joyce van Helden
UITVAARTVERZORGING ALMERE
Een andere manier van vasthouden

Twee zielen

Leo en Betty zijn ruim zeventig jaar getrouwd als Leo plotseling overlijdt. “Als je zo oud bent als wij, kan je niet spreken van plotseling”, zegt Betty. “Ik ben een mens van de dag.” Toch is haar hart gebroken; het voelt alsof ze een deel van zichzelf heeft verloren. Leo was haar maatje, haar soulmate, haar reden om te leven. De week voorafgaand aan de uitvaart is gezellig.

Leo en Betty hebben drie kinderen, alle drie zijn getrouwd of hebben een partner en samen hebben ze tien kleinkinderen plus partners en zes achterkleinkinderen. Ze komen allemaal regelmatig bij oma Betty voor een praatje, maar er moet ook veel geregeld worden: foto's uitzoeken en herinneringen delen, want elke foto heeft zijn eigen verhaal.

Mooie zwart-witfoto's van een man in uniform. In zijn werkzame leven was Leo chef bij een groot bedrijf. Als Leo om 17.30 uur nog niet thuis was voor het avondeten, keek Betty ongerust uit het keukenraam. “Ja, we waren maatjes”, zegt ze. Iedereen was altijd welkom bij Leo en Betty. Ze schoven gewoon een bordje bij. Op de uitvaart zijn dan ook heel veel mensen aanwezig. Lieve woorden worden gesproken. “Een van de meest gastvrije mensen die ik ooit heb gekend.” Het is een mooie uitvaart. Moe maar voldaan plof ik achteraf op mijn bank. “Dag Joyce, zo hé, pfoe pfoe”, begroet Chris mijn grijze roodstaart papegaai mij. Ik haal hem uit zijn kooi en krijg net een kusje als mijn telefoon gaat. Het is de oudste zoon van Leo en Betty en hij klinkt mat. Ik schrik en allerlei

gedachten vliegen door mijn hoofd. Heb ik iets verkeerd gedaan? “We willen heel graag dat je nu komt; we willen weer gebruik maken van je diensten”, zegt hij. Moeder Betty is bij thuiskomst te midden van al haar kinderen, kleinkinderen en achterkleinkinderen in haar stoel gaan zitten en niet meer wakker geworden. Ze zit er nu nog.

“Sorry Chris, maar baasje moet weg.”
“Doeg tot zo”, groet Chris mij terug.
“Nee, het kan wel eens wat langer duren.”
“Domme, domme, domme.”

Hondenpootje

Ik stap binnen in een piepklein huisje in Almere Stad. De huiskamer is donker en de televisie staat aan. Het is rommelig en overal liggen spulletjes. Een jonge labrador begroet me enthousiast. “Dat is Gonzales, ben je bang voor honden?” vraagt de dame. Ik laat Gonzales aan mijn hand ruiken en groet hem hartelijk terug. “Dag Gonzales, ik ben Joyce”, zeg ik tegen Gonzales. “Nee hoor, hartstikke leuk. Ik hou van honden, ik zou graag een hond hebben maar ik heb er niet het leven voor”, vervolgt ik naar de dame terwijl ik een hand geef. “Joyce dus.”

Ik raak met Loes aan de praat, zo heet de dame. Er is nog een hond, Speedy, een Engelse Bulldog van acht. Dat is al best een respectabele leeftijd voor een Bulldog, heb ik mij laten vertellen. Speedy ligt op de grond en ziet eruit alsof hij geen zin heeft in een knuffel van mij. “Maak je geen zorgen, hij is lief ondanks zijn uiterlijk,” stelt Loes me gerust. Ik lach en zeg: “Engelse Bulldogs zijn goedzakken, weet ik.” “En heel erg lui”, vult ze mij aan. “Vandaar Speedy, mama heeft hem Speedy genoemd juist omdat hij een beetje traag is.” Ze vertelt dat Speedy van haar moeder is en Gonzales ook. Ze heeft haar moeder en de twee honden in huis genomen toen moeder niet meer zelfstandig kon wonen. Loes heeft haar baan als koffiejuif in een zorginstelling opgegeven om beter voor haar moeder te zorgen.

Moeder is vorige week opgenomen in het Flevoziekenhuis en vanmorgen is ze overleden. “Het is goed zo, maar de honden zijn wel van slag denk ik. Ze hebben hun baasje al ruim een week niet meer gezien.”

In het gesprek besluiten we dat ik moeder in een basiskist leg en haar overbreng naar Uitvaartcentrum Almere in Kruidenwijk. Daar zal ook de crematie plaatsvinden. Loes twijfelt of ze haar moeder nog wil zien, aangezien de laatste aanblik in het ziekenhuis geen prettige herinnering achterliet. Het liefst wil ze die nare herinnering zo snel mogelijk vergeten. “Die beslissing kan je alleen zelf nemen,” zeg ik. “Maar ik kan je wel vertellen wat ik zie nadat ik je moeder heb aangekleed. Dan kan je altijd nog bepalen of je haar wilt zien of niet.”

Zoals afgesproken haal ik moeder op uit het Flevoziekenhuis en breng haar over naar Crematorium Almere. Ik kleed haar in haar favoriete kleding: een roze truitje, een grijs vest en een comfortabele broek. De moeder van Loes ligt er rustig bij, ze heeft een vriendelijke blik. Net als Loes zelf trouwens. Hele lieve en zorgzame dames. Loes lijkt op haar moeder, ondanks dat het niet altijd makkelijk was, heeft ze met veel liefde voor haar gezorgd. ▶

Als ik de volgende dag de rouwkaarten kom brengen, word ik weer enthousiast begroet door Gonzales, en ook Speedy komt een knuffel halen. “De kaarten zijn mooi geworden, Loes. Wil je er een zien?” Loes pakt de kaart aan. Op de voorzijde staat een foto van de zee, want daar hield moeder zo van. Aan de binnenkant staat een persoonlijke tekst, geen standaard lijstjes, maar recht uit het hart:

**Sociaal, lief en een tikkeltje eigenwijs,
zo zal zij altijd in ons hart blijven.
Voor mij was ze de allerbeste moeder
en voor ons een zorgzaam baasje**

**Wilhelmina de Groot
Wendy**

**Loes
Speedy & Gonzales**

Ik zie dat Loes de naam van haar moeder leest, ik zie ook de emotie in haar ogen. Als je een rouwkaart in handen hebt van iemand die je erg dierbaar is, komt dat wel binnen. Dus ik zeg niets en we zijn minutenlang stil.

“Het is goed zo, de kaart is prachtig”, doorbreekt ze de stilte. “Hoe lag mijn moeder erbij?” Oprecht vertel ik haar hoe lief ik haar moeder erbij vond liggen en hoe rustig ze erbij lag. Loes heeft er ook nog even over nagedacht en wil weten of ze Speedy en Gonzales mee mag nemen als ze naar haar moeder gaat.

Op de dag dat we hebben afgesproken in Uitvaartcentrum Almere, wacht ik Loes, Speedy en Gonzales op bij de hoofdingang van het crematorium. Samen lopen we naar de rouwkamer. Dit is de eerste keer dat ik tranen bij Loes zie. Ze is verdrietig en opgelucht tegelijk. “Zoveel beter dan toen ik mama voor het laatst zag. Heel erg bedankt, Joyce, het is goed zo.”

Ze kijkt me vragend aan, wat nu met Speedy en Gonzales? Ik vertel haar dat ik ervan overtuigd ben dat het goed is als ze hun baasje even ruiken. Misschien moeten we de kist even op de grond zetten.

“Kan dat zomaar?” vraagt ze.

“Natuurlijk, dat moeten wij toch zeker zelf weten.”

“Oké.”

Mijn collega's van het crematorium helpen even een handje om de kist op de grond te zetten.

Speedy gaat eerst, loopt een rondje om de kist, ruikt even aan zijn baasje en loopt rustig weg, alsof hij het goed vindt zo. De jonge Gonzales begint hevig te kwispelen als hij zijn baasje ziet. Zijn staart gaat heel snel heen en weer. Gonzales likt de handen van zijn baasje, maar er komt geen reactie. Zijn staart gaat langzamer. Nogmaals likt hij de handen, maar nog steeds geen reactie. Zichtbaar begrijpt hij er niets van. Dan probeert hij zijn baasje in het gezicht te likken, in de hoop op een reactie. Maar nee, helemaal niets. Gonzales' staart houdt op met kwispelen. Hij geeft nog een laatste lik en zoekt troost bij zijn oudere vriendje Speedy. Het is goed zo.

Wendy
DE GROOT

Afscheidsfeest

Enige tijd geleden werd ik gebeld door de dochter van een bijna honderdjarige dame. Moeder woonde zelfstandig, maar het vooruitzicht van een woonzorgcentrum zag ze niet zitten en ze wilde euthanasie.

Ze vond het mooi geweest. Dat is de reden waarom de dochters contact met mij opnamen.

De beide dochters wilden de uitvaart alvast bespreken.

Moeder wilde een kleinschalige uitvaart, met alleen de naaste familie. Ondanks haar hoge leeftijd had deze dame nog een groot netwerk van vrienden en kennissen. Ze wilden iedereen de gelegenheid geven om afscheid te nemen en te condoleren. Maar wel graag met lekkere hapjes, een drankje en ook bier en wijn. Het liefste overdag, zodat alleen de naaste familie haar aansluitend in kleine kring naar het crematorium kon brengen.

Twee weken later was het zover, ik werd gebeld door Elly. Moeder was overleden en lag netjes aangekleed in bed toen ik kwam. Een keurige dame. Samen met Elly en haar zus Linda heb ik alleen nog haar haar

netjes geföhnd en wat make-up gebruikt. Samen hebben we moeder in haar zelf uitgekozen uitvaartkist gelegd en naar de rouwauto gebracht. Elly en Linda hebben samen voorgelopen terwijl ik de rouwauto reed.

De condoleance en de uitvaart waren precies zoals we hadden gehoopt. Heel informeel, er waren veel gasten. Iedereen had voldoende te eten en te drinken en er werd ook behoorlijk gelachen en er werden mooie herinneringen gedeeld.

Na ongeveer anderhalf uur hebben we moeder met alleen de naaste familie naar het crematorium gebracht. In de familiekamer van het crematorium hebben we geproost met prosecco. We hebben een muziekvideo met foto's gekeken die ik voor de familie had gemaakt. We hebben geen officiële spreekmomenten gedaan, maar het was helemaal prima zo.

Langs het tuinpad

Samen met mijn collega rijd ik naar de orchideeënkassen van Ko. Ik ken de familie al, veertien maanden geleden heb ik hen geholpen met de uitvaart van hun moeder, maar nu is hun vader overleden.

Ondanks het overlijden van zijn lieve vrouw, met wie hij zo lang samen is geweest, was hij nog vol levenslust. Koos wilde 102 worden, maar hij was bijna negentig jaar oud toen hij overleed. Als ik terugdenk aan veertien maanden geleden, had ik kunnen weten dat Koos geen 102 zou worden. Asbestkanker in zijn longen. Overal hangen briefjes thuis; aan de lamp in de keuken hangt een briefje 'prednison niet vergeten'.

Koos kweekte orchideeën, al sinds 1958. De pensioengerechtigde leeftijd had Koos al lang bereikt, maar hij was verre van klaar om achterover te leunen. Het kweken van orchideeën was zijn passie en hij wilde het echt niet opgeven. Elke dag was hij nog in zijn kassen te vinden. Het was meer dan alleen een bedrijf, het was een stukje van zijn ziel dat opbloeide in de vorm van kleurrijke bloemen.

In de wijde omgeving kende iedereen Koos, het was een aimabele man. Als ik de crematieplechtigheid vastleg bij crematorium Den en Rust, zegt mijn collega: "Oh, is dat de meneer van de orchideeënkwekerij? Daar ga ik altijd mijn bloemen halen. Gut, is hij overleden?" De vier dochters groeiden op op het landgoed van hun vader en moeder. Ik ervaar hen als een lieve en warme familie. Ze hebben vast

ook een fijne jeugd gehad. Binnen in het huis is elk hoekje doordrongen van verhalen en ervaringen. Het ouderlijk huis heeft ook zijn eigen symfonie; het suizen van de wind door kieren en spleten, de regen die valt op de glazen daken van de kassen. Deze geluiden vormen een harmonie die op de een of andere manier niet verveelt. Vader werkte veel, maar was dus altijd in de buurt. Met het overlijden van Koos verdwijnt ook zijn orchideeënkwekerij. Maar Koos en zijn vrouw zullen nooit vergeten worden. Hun liefde voor de orchideeën leeft voort in de herinneringen van degenen die hun kwekerij hebben bezocht.

Terwijl de kassen van Koos ophouden te bestaan, bloeien hun herinneringen voort als de orchideeën die ze zo koesterden.

Jeniffersbloemen

Bloemen spreken een taal zonder woorden. Ze kunnen gevoelens overbrengen die moeilijk in woorden te vangen zijn: liefde, herinnering en respect. Tijdens een uitvaart zijn bloemen dan ook meer dan enkel versieringen; ze bieden troost en steun en geven een gevoel van verbondenheid. Ze maken een moment van afscheid zachter en helpen om op een waardige manier een dierbare te herdenken. Bloemen hebben de kracht om emoties te vertalen en kunnen zelfs een glimlach oproepen in een tijd van verdriet, omdat ze de schoonheid van het leven symboliseren.

Bij Jeniffersbloemen geloven wij in de kracht van bloemen om verhalen te vertellen. Al veertien jaar maken wij op maat gemaakte bloemstukken die perfect passen bij de persoonlijke wensen van de nabestaanden. Van ingetogen bloemstukken in wit en roze tot kleurrijke creaties die het karakter van de overledene weerspiegelen. Wij denken mee en staan open voor elk verzoek: een Ajax-shirt, een beer, een voetbal of een bloemstuk met een persoonlijke touch zoals een hoed of wandelstok.

Geen idee is te gek, want wij begrijpen dat elk afscheid uniek is. Wij zien bloemen als een laatste eerbetoon en een manier om een leven te vieren. Elk bloemstuk is voor ons een kans om iets bijzonders te creëren dat recht doet aan het leven en de herinnering aan de overledene. Door middel van bloemen geven wij net dat beetje extra tijdens een uitvaart, zodat het afscheid persoonlijk, betekenisvol en onvergetelijk wordt.

Jeniffersbloemen
Europalaan 818
1363 BM Almere Poort

Zeg maar Piet

Ik noem iemand van 95 niet snel bij zijn voornaam, hoewel ik over het algemeen redelijk snel een leuke klik heb met nabestaanden en ook vrij snel tutoyeer. Toen ik voor de eerste keer bij Piet thuis kwam, zat zijn vrouw in haar stoel met op een bordje een broodje met verse aardbeien, dat Piet voor haar in kleine stukjes had gesneden.

De vier kinderen met hun partners en kinderen komen direct als ze horen dat hun moeder en oma vanmorgen stilletjes is overleden. De kleine huiskamer van Piet en Emmy zit helemaal vol.

Piet was een zorgzame echtgenoot. Hij heeft zijn vrouw de afgelopen jaren goed verzorgd tijdens haar ziekte. Zittend in haar stoel voor het raam is ze zachtjes overleden. Ik loop naar haar toe. “Moet ze nu weg?” vraagt Piet mij door zijn tranen heen. “Ik wil niet dat ze weggaat.” Ik leg mijn hand even op Piets schouder. “Natuurlijk hoeft ze niet weg. Als je wilt dat ze nog even thuisblijft, dan baar ik haar op bed op”, zeg ik, waarna er een stilte valt en ik Piet even laat nadenken. “Dan til ik haar over naar haar bed en kleed ik haar netjes aan. Zo kan ze hier blijven tot de dag van het afscheid”, vervolg ik na een tijdje.

Een van de kinderen, Hans, vraagt of dat wel goed zou gaan. “Het is buiten warm en binnen staat de verwarming ook nog op 24°C.” Ik leg uit dat het goed is om de verwarming lager te zetten, dat ik elke

dag even kom kijken en dat ik meestal wel aanvoel wanneer iemand minder mooi aan het worden is. “Ik probeer niet te choqueren, maar ben gewoon eerlijk”, zeg ik. “Daar houden wij van”, valt Hans mij in de rede.

“Op dat moment zal ik contact met jullie opnemen. Dat wil misschien niet zeggen dat ze weg moet, maar wellicht moeten wij haar dan in haar uitvaartkist leggen. We zien het wel.” De gedachte aan Emmy in een uitvaartkist wordt Piet duidelijk te veel en kordaat besluit hij dat we maar moeten beginnen met de opbaring.

Ik til Emmy naar haar bed. Zoals altijd vraag ik of er iemand is die wil helpen met de laatste verzorging. Piet wil zelf meehelpen. Ik ben al sinds 2015 uitvaartverzorgster, maar ik heb de laatste verzorging nog nooit gedaan met iemand van 95.

“Ik vind het een eer als ik Emmy samen met jou mag verzorgen, Piet,” zeg ik. ►

Stap voor stap leg ik uit wat we gaan doen. Piet doet het begin van de panty, sluit de knoopjes van haar roze jurkje en kamt Emmy's haar. Hij heeft dat duidelijk vaker gedaan. We maken het af met een beetje blush en lippenstift, want Emmy zag er altijd keurig verzorgd uit voordat ze ziek werd.

"Zo ken ik haar weer", huilt Piet, "ik heb mijn vrouw terug." Ook ik moet moeite doen om mijn emoties te bedwingen. Zoals afgesproken kom ik even langs om te kijken of het goed gaat met de thuisopbaring. Vanzelfsprekend ga ik niet meteen weg en blijf ik nog even met Piet praten. Piet is een onderhoudende man. Hij heeft 95 jaar ervaring en verhalen om met mij te delen. Ik heb veel respect voor Piet en toch mag ik Piet zeggen en hem tutoyeren.

In de week voor de uitvaart leer ik Piet op deze manier een beetje kennen. De uitvaart zelf is heel mooi, lief en persoonlijk. Als het had gekund, had Piet zelf achter het stuur van de rouwauto gezeten. Maar Piet mag niet meer rijden van zijn kinderen. In plaats daarvan rijd ik met mijn rouwauto en zit Piet naast mij. Samen brengen we haar naar het crematorium.

25 bloemblaadjes

Elke uitvaart is altijd ingrijpend, ook voor mij als uitvaartverzorger. Ik hoop natuurlijk dat ik alles goed georganiseerd heb. Het is heel prettig, essentieel zelfs, als de nabestaanden en ik een goed contact hebben in de week voorafgaand aan de uitvaart. Iedereen in de familie gebruikt een talent, zichtbaar of minder zichtbaar. Op de dag van de uitvaart komt dan alles samen en maken we van de uitvaart een mooie herinnering. Maar als er een kindje overlijdt, dan druipt dat in tegen alles wat ik in mij heb. Toch zal ik de ouders met veel liefde helpen met het maken van soms moeilijke beslissingen.

Ik word gebeld, zondagochtend heel vroeg. Een nummer in Almere, dat zie ik aan het kengetal. Ik hoor aan de stem dat ik een jong meisje aan de telefoon heb. “Met Mariska”, klinkt aan de andere kant van de lijn een onzekere stem. “Dag Mariska, met Joyce. Ik ben uitvaartverzorger, kan ik je ergens mee helpen?” “Ja, misschien”, klinkt Mariska alweer een stuk zekerder.

Mariska vertelt dat haar vriendin van 23 en haar vriend een kindje hebben gekregen. Het is dood geboren toen het 25 weken oud was. “Volgens het ziekenhuis ben je dan verplicht om een begrafenis of crematie te regelen”, vertelt Mariska. Maar haar vriendin wil dat niet en haar vriendje ook niet. Eigenlijk willen ze er niets mee te maken hebben. Mariska vindt het nogal een heftige beslissing, het is tenslotte toch je kind. Ze vraagt of ik misschien met haar vriendin en haar vriendje wil praten. “Het gaat niet om het geld”, zegt Mariska. “Ik sta daar voor in. Ik wil ook niet dat je het met hen bespreekt. Ik wil zeker weten dat ze de juiste beslissing nemen.” Natuurlijk wil ik

dat. Ik rijd naar Almere Stad, het Flevoziekenhuis, de kraamafdeling. De jonge moeder ligt in bed, haar vriendje zit aan de tafel ervoor. Ik probeer de stilte te doorbreken met wat luchtige vragen, maar een echt gesprek komt niet op gang en ik merk dat ik me wat ongemakkelijk voel. Ik vertel dat ik benaderd ben door hun vriendin, Mariska, om te praten over hun kindje. “Jullie kindje is na 25 weken dood ter wereld gekomen, dan moet je het aangeven bij de gemeente.” De moeder knikt. “Dat weten we, we hebben nog geen naam bedacht.” Ik vraag of het een jongetje is of een meisje. “Een meisje,” zegt de vader, “maar er is geen roze wolk voor ons.” “Dat begrijp ik”, zeg ik. “Ik heb heb natuurlijk geen handleiding hoe ermee om te gaan, ik heb ook geen mening. Alles is goed, maar je kunt deze beslissing maar een keer maken.” Ik vervolg: “Behalve aangifte van geboorte, moet je ook aangifte van overlijden doen. Dat kan ik voor jullie doen, als jullie willen. Daarna ben je verplicht om een crematie of begrafenis te regelen. Ook dat kan ik voor jullie regelen, ik kan het helemaal uit handen nemen (misschien met Mariska) of we ►

kunnen ook samen een aantal beslissingen nemen. We hebben wel even de tijd om alles te regelen. Als jullie het fijn vinden kan ik ook morgen even terugkomen of overmorgen?"

Als ik twee dagen later terugkom, ziet de moeder er heel anders uit. Ook de vader is een stuk vrijer en de gesprekken komen nu wel op gang. Ze hebben een naam bedacht: Rika. Vader heeft zelfs aangifte van geboorte gedaan, vertelt hij. Ze vertellen hoe de zwangerschap is verlopen, hoe de moeder voelde dat er geen leven meer was in haar buik. Ze vertelt ook hoe ziek ze is geweest tijdens haar zwangerschap. Het liefste wil ze deze periode zo snel mogelijk vergeten. Dus moeder wil nog steeds geen begrafenis regelen en vader is het daarmee eens. Ik vraag of ze het goed vinden als ik het voor hen regel. "Heel graag", zeggen ze samen tegelijk. "Ik heb al een idee hoe ik dat ga doen, willen jullie het weten?"

Ik vertel dat ik bij de Blokker een klein rieten mandje koop en bij Prenatal een wit fleecedeckentje met roze vlinders erop. Een paar knuffels ook. Ik vertel dat ik privé in een heel klein autootje rijd, een Daihatsu Copen. Ik zet het mandje naast me op de stoel. Ik kijk of ik ergens roze vlaggen kan kopen voor op mijn raam. Dan rijd ik naar de begraafplaats. "Zal ik verder vertellen? Of hebben jullie vragen?" Vader heeft een vraag. "Misschien een gekke vraag, maar hoe zet je het mandje vast op de stoel naast je? Ze heeft al genoeg meegemaakt, ik wil niet dat ze ook nog op de grond valt." "Geen gekke vraag hoor,

een veiligheidsgordel of misschien moet ik iemand meenemen die het mandje op schoot houdt." "Ik wist niet dat dat kon", zegt de moeder. "Dus je kan gewoon met je eigen auto naar de begraafplaats rijden?" "Ja hoor", antwoord ik. "Mijn vriend is automonteur, niets tegen jouw auto hoor, maar wij hebben een hele oude Citroën, een eend. Die heeft een voorbank in plaats van twee stoelen, dan kunnen we haar nog even tussen ons in houden als we samen rijden." "Dat mag zeker." "Als jij de rest regelt, dan vraag ik of Mariska misschien een mandje bij de Blokker wil kopen", zegt de moeder. "En er is in het ziekenhuis ook een winkel met zorgspullen. Misschien hebben ze daar ook wel een mooi dekontje, zal ik even kijken?"

Mariska voelt zich vereerd een mandje te mogen kopen en vader en moeder rijden Rika zoals afgesproken naar de begraafplaats in hun rode Eend. In het uitvaartcentrum is een mooi vlinderkamertje, daar zitten ze nog even met Rika. 25 bloemblaadjes eromheen. Voor elke week één.

Ik zal deze mini-uitvaart nooit meer vergeten. En hoe mooi was het toen ik vader en moeder een paar jaar later in Almere Stad bij toeval tegenkwam met een kinderwagen en een gezond meisje daarin.

Teatral Textielkunst

Met mijn bedrijf Teatral Textielkunst geef ik met textiel vorm aan de 'dingen van het leven'. Of het nu gaat om een autonoom kunstwerk of een toegepast werk (zoals een cocon of baarkleed), textiel is onze tweede huid; het omhult en verzacht. Het vertelt iets over het gebruik en de gebruiker. Textiel verbindt, zowel in het maken als in de herkomst van materialen en de wisselwerking tussen de aanvrager en mijn eigen intuïtie.

Ik maak niet om het maken; mijn werk heeft voor mij altijd een ziel en/of verborgen boodschap. Het is aan de kijker om die te ontvangen of te laten.

Ik geef om ons milieu en probeer de vervuilende voetafdruk van de textielindustrie zo klein mogelijk te houden. Puur, lokaal en samen zijn daarbij mijn uitgangspunten. Dit betekent dat ik door hergebruik de levensduur van bestaande stoffen verleng (re-use), vaak stoffen die nog een emotionele waarde hebben. Liefst werk ik met pure materialen die eenvoudig recyclebaar zijn. Onze aarde heeft het al zwaar genoeg met onze productiestromen, laten we haar niet onnodig belasten.

In mijn eigen leven heb ik vele malen met de dood te maken gehad, in allerlei gradaties en facetten. Toen mij binnen anderhalf jaar een tiental dierbaren ontviel, werd de opeenstapeling (in combinatie met eerdere verliezen) mij te groot, waardoor mijn creativiteit en flow stagneerden. In het vilten vond ik die uiteindelijk terug. Mijn worsteling met vragen over leven en dood, of er een hemel of hel is, wat er eigenlijk na de dood komt en hoe je afscheid neemt,

resulteerde in een serie cocons. Cocons (of kleden) van koesterend vilt, om te omringen, om nog even vast te houden wat je straks moet laten gaan. Om eer te doen aan dat wat was. Om de liefde te laten stromen...

Cocon of kleed

- Voor daadwerkelijk gebruik, in plaats van een kist of mand.
- Als waardevol herinneringsitem, om te koesteren, om te slaan, te dragen of vast te houden.
- In het klein (zelf maken), als een ritueel afscheid dat eerder niet kon plaatsvinden.

Foto: @Daria Kamegorovskii

Teatral Textielkunst
Bertina Slettenhaar
Steiger 206, 1351 AW Almere-Haven
www.teatral.nl

Achter de geraniums

Niet lang na het overlijden van zijn vrouw overleed Piet. Ondanks zijn hoge leeftijd van 95 had niemand het zien aankomen. Piet was voor zijn leeftijd een vitale man. Na het overlijden van zijn lieve vrouw Emmy heeft hij zijn best gedaan om plezier in het leven te vinden.

Hij is met zijn zoon Hans naar Duitsland geweest. Samen hebben zij de plek bezocht waar hij als jonge jongen tewerkgesteld was in de periode van 1940-1945 en naar de plaats waar hij liefdevol werd opgevangen door een gezin nadat hij was ontsnapt. Met de gezinsleden heeft hij nog lang contact gehad. Als je zo oud wordt als Piet, dan wordt het kringetje steeds kleiner. Heel af en toe ging Piet ook naar het restaurant beneden, maar daar zat hij niet graag, want er kwamen alleen maar oude mensen, vond hij. Met zijn andere zoon, Jan, ging hij naar de camping. Piet was altijd al een charmante man, hij zag er heel goed uit.

Piet ging in de zomer regelmatig met zijn scootmobiel naar het graf van zijn vrouw, waar we haar urn hebben begraven, zodat Piet een plekje had om naartoe te gaan. Onderweg maakte Piet graag een praatje met iedereen die hij tegenkwam, soms was hij uren onderweg. Hij was een graag geziene man. Maar de leegte die Piet voelde na het overlijden van zijn lieve Emmy bleef.

Ik ben nog een paar keer bij Piet geweest nadat zijn vrouw was overleden. Tijdens een van mijn bezoeken aan Piet vertelde hij dat een meneer tegen was gekomen in de lift. Piet vertelde dat zijn vrouw was overleden. Waarop de man vroeg: "Hoe oud is je vrouw geworden?" Piet antwoordde dat zij 94 was. "Oh," antwoordde de man, "een gezegende leeftijd." Piet was helemaal verbouwereerd over de gevoelloze reactie van de man. "Alsof ik geen verdriet mag hebben, ik mis Emmy heel erg."

Piet was altijd heel dankbaar als hij mij zag, maar ook verdrietig, want als hij mij zag moest hij aan de uitvaart van zijn vrouw denken. De laatste keer dat ik bij Piet was, zat Piet achter het raam op de stoel van zijn vrouw. Piet vroeg hoe oud ik was. Ik reageerde met mijn leeftijd. "Ja," zei Piet, "Ik ben bijna dubbel jouw leeftijd. Jij hebt nog een heel leven voor je, maar ik ga toch niet meer opnieuw beginnen? Ik zit hier maar te wachten achter de geraniums, tot ik zelf dood ben."

Staying alive

Voor veel mensen is muziek emotie. Je wordt er vrolijk van of juist verdrietig. Muziek kan mij erg roeren. Ik vind het heerlijk om te luisteren als ik in de auto zit. Dan kan ik lekker meezingen zonder dat andere mensen het horen. Maar wat als je muziek niet kunt horen omdat je doof bent?

Aan mij de eer om deze uitvaart te begeleiden, voor een doofstomme familie. Ik ben onderweg naar Crematorium Almere. De familie rijdt in stoet achter mij aan, papa was thuis opgebaard geweest. De twee zonen, 23 en 25 jaar, zijn doofstom. Ze kunnen allebei helemaal niks horen en daardoor zichzelf eigenlijk ook niet goed verstaanbaar maken. Dat is al zo sinds hun geboorte. Ze zijn allebei heel erg creatief en kunnen prachtig schilderen. Ze hebben de uitvaartkist van papa mooi gemaakt. Ze hebben verf gebruikt op waterbasis, want omdat de kist gecremeerd wordt, mogen er geen licht ontvlambare materialen gebruikt worden. Alle aspecten uit vaders leven staan erop. Bloemen, want vader hield van tuinieren. Het logo van Ajax, want vader was een groot fan. Een fluitje op de kist naast de foto, want een biertje hoorde er tenslotte toch ook bij.

Ik heb een doventolk ingehuurd voor de twee jongens. Dan kan zij de toespraken vertalen. Ik hoef geen rekening te houden met mijn spreeknelheid, het gebaren gaat heel snel.

Dan komt de eerste muziek. De Bee Gees, 'Staying Alive', heel erg toepasselijk want de twee jongens

hebben veel aan vader te danken; hij zal voor altijd in hun gedachten zijn.

De muziek klinkt, speciaal voor de jongens moest ik de muziek hard zetten. Ik voel de noten in mijn lichaam dreunen. Ik zie duidelijk dat de jongens het ook voelen, hun gezichten stralen en ze klappen met hun handen.

De tolk staat voor bij de kist. Met haar handen gebaart ze de muziek op een ritmische manier, zo beweeglijk dat het bijna op dansen lijkt. De jongens zijn blij. De muziek roert mij, maar niet vanwege de klanken, maar om wat ik voel en zie.

Verkeerde vrienden

Veel te jong is Tom overleden; zijn vriend hem op de vloer van zijn kamer in Almere Buiten. Ik heb hem overgebracht naar Crematorium Almere en daarna de uitvaart geregeld met zijn moeder. Morgen is het zover; we verwachten niet zo heel veel mensen, maar moeder heeft wel een paar vrienden uitgenodigd. Ik weet niet zo goed wat ik kan verwachten. Als ik moeder moet geloven, komen er waarschijnlijk een paar grote, stoere, jonge mannen met veel tattoos.

Moeder vond dat zij de vrienden niet kon onthouden om naar de uitvaart te komen. “Maar als je in mijn hart kijkt, heb ik liever niet dat ze naar Crematorium Almere komen morgen. Ze zijn allemaal verslaafd, straks verprutsen ze de uitvaart met hun dronken hoofd”, zegt ze zichtbaar boos.

Ze heeft hem in het verleden veel geld geleend en nog nooit heeft ze iets teruggekregen. Dat ze geen contact meer hadden, deed ze uit liefde, uit liefde voor haar zoon, in de hoop dat hij zou stoppen met gebruiken.

“Wat had ik anders kunnen doen? Heb ik hem wel goed opgevoed? Deed ik er goed aan om hem los te laten? Wat als ik nu geld was blijven lenen? Er spookt van alles door mijn hoofd, Joyce”, vertelt zij mij.

In de loop der jaren heb ik wel iets geleerd over verslavingen, maar ik ben geen psycholoog, dus dat probeer ik ook niet te zijn. Alhoewel je in mijn vak soms best wat psychologische kennis kunt gebruiken.

“Verslaving wordt gezien als een ziekte”, vertel ik haar. “Misschien kon Tom er zelf niks aan doen dat hij verslaafd was. Je kan wellicht vinden dat hij meer weerstand had moeten bieden. Hem ondersteunen in zijn verslaving heeft in elk geval geen zin, weet ik uit ervaring.”

Moeder beaamt dit. “Ik heb zelf ook hulp gehad van de verslavingskliniek. Ze adviseerden hetzelfde. Daarom heb ik losgelaten, in de hoop hem terug te krijgen. Maar nu heb ik hem de dood ingejaagd”, huilt ze.

Ze vertelt dat Tom vaak depressief was, dat hij zijn verslaving als medicatie gebruikte. In principe was Tom altijd een hele lieve jongen als kind. “Misschien wel te lief”, vervolgt ze. “Zijn zus is heel anders, Esther is een stabiele vrouw vol levenslust geworden. Ik snap niet wat ik verkeerd heb gedaan bij Tom.” Ik denk na. Ik zou nog wel een keer willen zeggen dat ik niet geloof dat zij het zo verkeerd heeft gedaan, maar al ▶

zeg ik het tienmaal, moeder hoort me toch niet op dit moment. “Het lijkt me goed als u probeert mooie herinneringen op te halen, want die zijn er vast ook wel.”

De volgende dag is de dag voor het afscheid. Moeder komt naar me toe, ze ziet er een stuk rustiger uit dan gisteren. “Dankjewel Joyce, voor gisteren. Ons gesprek heeft mij heel goed gedaan. En het is gelukt om mooie herinneringen op papier te zetten. Ik denk alleen niet dat ik het voor kan lezen, misschien wil jij dat voor mij doen?”

Natuurlijk wil ik dat. Ik lees het alvast een paar keer, want ik wil niet gaan stotteren of stamelen als ik achter het spreekgedeelte in de aula van Crematorium Almere sta. Tenslotte ben ik ook maar een mens met mijn eigen gevoelens.

Ze heeft een mooi, emotioneel verhaal geschreven en ik lees het inderdaad voor tijdens het afscheid. Ik lees hoe Tom altijd lief was voor zijn vrienden, hoe hij altijd behulpzaam was, ook naar zijn oma waar hij tot aan haar overlijden bijna dagelijks even langsging om een boodschapje te doen of gewoon even bij haar te zijn. Ik lees hoe hij een verwaarloosde straatkat heeft laten opbloeien tot een gezond dier.

Als volgende spreker staat een van zijn ‘verkeerde’ vrienden op. Een man van Toms leeftijd komt naar voren als ik hem aankondig. Tattoos, een grote baard, zijn haar zit slordig, zijn pak is een beetje smoezelig, maar hij heeft zijn best gedaan om er passend uit

te zien. Hij begint te vertellen hoe lief Tom altijd was. “Misschien wel te lief voor deze wereld,” zegt hij. Hij vertelt ook hoeveel bewondering hij had voor zijn vriend en hoe hij tevergeefs heeft geprobeerd Tom uit de put te trekken in depressieve periodes. Hoe machteloos hij zich voelde toen hij zag dat het steeds slechter ging met zijn vriend. Hij vertelt hoe een straatkat troost vond bij Tom, troost die hij zelf alleen in zijn verslaving kon vinden. Hij eindigt met de woorden: “Tom, lieve vriend, ik hoop dat er een mooi plekje voor je is daarboven, bij je oma van wie je zoveel hield. Ik zie je wel weer ooit, maar ik hoop dat dat nog even duurt.”

De uitvaart is erg emotioneel, maar toch ook heel warm en liefdevol.

Ik bezoek moeder een paar weken na de uitvaart. Toms ‘verkeerde’ vriend met tattoos en baard zit op de bank met de poes van Tom die spinnend van de aandacht aan het genieten is. De tatoeages en de grote baard zie ik eigenlijk helemaal niet meer. Toms vriend heeft al die tijd contact gehouden met moeder, hij is er nu toevallig en samen zitten ze aan de koffie. Ik schuif aan en krijg ook een lekkere, echte ouderwetse filterkoffie. We praten over het afscheid, hoe mooi het was dat de vrienden van Tom er waren en wat een mooie, liefdevolle verhalen ze heeft gehoord over Tom. “Ik heb me vergist”, zegt ze en vervolgt, “ik ben blij dat Tom zulke lieve vrienden om zich heen had.”

Ongedwongen uitvaart

Een beetje verdwaasd zitten ze op de bank, Nelleke en Rianne. We kennen elkaar inmiddels al een tijdje. In september 2016 overleed eerst hun moeder, in september 2020, tijdens de coronatijd, overleed hun vader en nu hun broer Marcel. “Het is wel gek hoor”, zegt Rianne tegen mij. “Elke vier jaar in september ontmoeten we elkaar. Maar het is goed zo; we wisten dat Marcel niet oud zou worden en hij heeft alles uit het leven gehaald wat erin zat.”

We bespreken de grote lijnen en ik stel enkele vragen om een beter beeld te krijgen. “Gok eens, hoeveel mensen komen er?” “Ik denk vijftig”, antwoordt Nelleke. “We willen het leven vieren en het moet gezellig worden, want Marcel hield van gezelligheid. Het moet een locatie zijn in of vlak bij Almere en geen crematoriumauula.”

“Jutter in Almere Haven?” Mooie plek, maar helaas midden in de zomer niet beschikbaar voor ons. “Waterlely in Natuurpark?” stel ik voor. Nelleke en Rianne overleggen. “Toch maar niet, het is te veel een plaats voor een evenement (bruiloft of uitvaart) en we willen lekker losjes.” “Bosrestaurant in de Kempphaan?” Dat blijkt een schot in de roos.

Het Bosrestaurant is beschikbaar en we gaan er meteen even naartoe om te kijken. Alles zit mee, dat geeft vertrouwen. We overleggen waar de kist komt te staan, waar de televisie komt te staan met foto's van Marcel en we spreken af dat we geen condoleanceregister neerleggen maar kaartjes, zodat iedereen een persoonlijke herinnering kan opschrijven. In de week die volgt krijgt het afscheid steeds meer vorm en voor de dag zelf hebben we twee uur muziek op Spotify verzameld. We kiezen liedjes die Marcel mooi vond, nummers die herinneringen oproepen aan leuke tijden.

Om de ceremonie extra persoonlijk te maken besluiten we ook enkele van Marcells favoriete gerechten te serveren. Kleine hapjes die hem gelukkig maakten, zijn geliefde bitterballen en mini-stroopwafels.

Er zijn geen vaste spreekgedeeltes, maar iedereen heeft wel een leuke anekdote en de dag is precies zoals Nelleke en Rianne hem voor Marcel in gedachten hadden: gezellig en vol liefde.

Bijzondere uitvaartlocatie in

Stadslandgoed De Kempphaan

De Kempphaan. Wie in Almere kent het niet? Een prachtige plek midden in een bosrijke omgeving. Het ligt centraal in Nederland en heeft uitstekende faciliteiten voor kleine en grote uitvaartbijeenkomsten. Je kunt er makkelijk parkeren en er zijn twee restaurants op verschillende locaties die zich ook prima lenen voor een unieke en bijzondere uitvaart of condoleance. Voor een kleinschalige uitvaart kun je denken aan het bosrestaurant, maar als je veel mensen verwacht, is het pannenkoekenrestaurant ook een heel goed idee voor een uitvaartceremonie.

Het pannenkoekenrestaurant

Het buitengedeelte is open maar wel overdekt. Je zit dus midden in de groene omgeving. Er kunnen zeker 250 mensen tegelijk plaatsnemen en nog meer als je de tribune laat dalen.

Het bosrestaurant

Geschikt voor maximaal vijftig à zestig personen. De sfeer in het restaurant is ongedwongen en het heeft de uitstraling van een 'Zweeds Longhouse'.

De Kempphaan
Kempphaanpad 8
1358 AC Almere

Gebrouilleerd

Op een sombere herfstdag word ik gebeld door de heer Smit. Moeder Smit is overleden in het Flevoziekenhuis en of ik wil komen om de uitvaart te regelen. Vanzelfsprekend wil ik dat. Ik rijd naar het opgegeven huisadres, het regent inmiddels pijpenstelen.

Ik bel aan, meneer Smit doet open. “Mevrouw van Helden neem ik aan, komt u verder”, zegt hij afstandelijk. Ik kom de ruime en lichte woonkamer binnen, waar twee dames en nog een heer aan tafel zitten. Ik stel mij voor, condoleer met het verlies en geef iedereen een hand. “Neemt u hier plaats”, zegt meneer Smit. “Wilt u koffie of thee?”

Ik neem een kopje thee en terwijl meneer Smit thee aan het zetten is, stel ik wat vragen om een idee te krijgen over de familie. “Dus als ik het goed begrijp, is het jullie moeder die is overleden?” Mijn aanname klopt en ik heb het gesprek met de twee zussen en twee broers.

“Wonen jullie in de buurt?” De zus, Elise, neemt het woord. Gelukkig maar, want het gesprek komt maar heel moeizaam op gang. Elise vertelt hoe moeder ziek was en hoe dankbaar ze eigenlijk is dat ze voor moeder heeft kunnen zorgen.

“Wat fijn,” antwoord ik, “dat je in deze verdrietige periode zoveel voor je moeder hebt kunnen doen. Ik kan me voorstellen dat dat betekenisvol voor je is geweest.” Elise vertelt verder, maar haar broer, de

heer Smit, komt de kamer binnen met mijn thee en onderbreekt haar abrupt. “Ik wil graag beginnen.”

Daarmee is de toon voor het verdere gesprek gezet. Elise probeert regelmatig de boventoon te voeren en haar broer drukt dat elke keer de kop in. De andere broer en zus zijn terughoudend.

Als we de rouwkaart gaan maken, merk ik dat de andere broer veel affiniteit heeft met lettertypen, de andere zus blijkt creatief en ik probeer hen dan ook te betrekken, met succes. Samen maken we een hele mooie rouwkaart. Elise is nu terughoudend en ook broer Smit laat ruimte over voor de anderen.

De kaart is nog niet helemaal klaar, maar ik merk dat de familie moe wordt. Ik stel voor dat we de rest van de kaart later vandaag maken. “Ik stuur jullie de proefdruk via WhatsApp en als jullie daar nog even rustig naar willen kijken, zal ik jullie correcties aanpassen.”

Voor de eerste keer in het gesprek is iedereen het met elkaar eens; het voelt alsof ze heel blij zijn dat dit gesprek achter de rug is. ►

De heer Smit loopt een stukje met mij op om mij naar buiten te laten. Eenmaal buiten excuseert hij zich voor het gesprek. “Toen wij het bericht ontvingen dat onze moeder was overleden, zijn we bij elkaar gekomen om de uitvaart te regelen”, vertelt hij. “Ooit waren wij hecht, maar de jaren hebben ons uit elkaar gedreven. Het verleden heeft diepe wonden geslagen en we zijn al jaren gebrouilleerd. We hebben elkaar al zeker twintig jaar niet meer gezien. Elise heeft nooit naar haar moeder omgekeken, behalve de laatste weken. Zeker omdat ze weet dat er een erfenis te halen valt. Het stoorde me even dat zij alle eer naar zich toe trok, terwijl ik in de buurt woon en voor moeder heb gezorgd. Maar we zullen toch moeten samenwerken om een mooie uitvaart te regelen, want dat heeft moeder verdiend. Ik ben heel blij dat je iedereen bij het gesprek kon betrekken, want het was voor jou vast ook een pittig gesprek. Sorry daarvoor.” “Geen sorry hoor,” reageer ik, “ik kreeg al een beetje zo’n idee.”

De rest van de week houd ik contact met de heer Smit, Michael. Hij vertelt dat ze samen foto’s hebben uitgezocht om te tonen tijdens de uitvaart. De foto’s brachten glimlachen en tranen teweeg en ze werden overspoeld door herinneringen aan hun jeugd.

Het was duidelijk dat hun moeder altijd van hen had gehouden, ondanks de conflicten die hen hadden verdeeld. Terwijl ze samenwerkten, begonnen de

oude wonden te helen. Ze deelden verhalen en lachten om de gekke avonturen die ze als kinderen hadden beleefd. Ze beseften dat ze misschien niet meer dezelfde hechte familie zouden worden, maar dat ze toch in staat waren om samen te komen in tijden van verdriet.

Op de dag van de uitvaart staan ze zij aan zij, met liefde en respect voor hun overleden moeder. Ze beseffen dat ze misschien nooit alles zullen vergeten, maar ze kunnen wel vergeven en zich verzoenen en dat is een eerbetoon aan de vrouw die hen had grootgebracht.

Stille crematie

Ik parkeer mijn auto in Almere Stedenwijk. Ik heb zo een gesprek met mevrouw Beaufort. Als ik aanbel, doet een fragiel ogende dame de deur open. Maar in deze kwetsbare dame huist een vrouw met een sterke wil. Ik krijg een kopje thee en een kaneelkoekje.

“Ik heb je gebeld, het gaat over mijzelf. Ik heb een dochter en twee dierbare vrienden. Ik heb liever een klein groepje mensen met wie ik heel close ben dan een hele club met kennissen die zich niet melden als ik ze nodig heb. Mijn dochter staat natuurlijk buiten kijf, maar deze twee vrienden zullen er altijd voor mij zijn en ik voor hen. Als ik straks dood ben, hoef ik ook niemand anders dan hen op mijn uitvaart. Eigenlijk wil ik helemaal geen uitvaart. Ik wil wel dat mijn twee vrienden en mijn dochter de gelegenheid krijgen om afscheid te nemen. Maar ik hoef geen grote zaal. Wat moet ik daar? Ik ben het liefste thuis.” Terwijl ze dit zegt, doopt ze haar kaneelkoekje in de thee. “Daar kan ik zo van genieten”, zegt ze.

Een paar weken later word ik gebeld door de dochter van mevrouw Beaufort. Ze is verdrietig, maar ook

opgelucht. “Mama was eraan toe. Hoe laat kan je hier zijn?” Ik kom meteen en binnen een half uur sta ik bij ze. “Mijn moeder had twee dierbare vriendinnen. Vind je het goed als ik even bel dat ze ook komen?”

Als de vriendinnen er zijn, gaan we samen mevrouw liefdevol wassen. We trekken haar favoriete broek en paarse bloesje aan. De dochter knoopt de knoopjes van het bloesje en de twee vriendinnen doen ieder een oorbel in. Als we klaar zijn, pak ik mijn speakerboxje. “Zullen we er even bij gaan zitten? En heb je misschien een kopje thee met een kaneelkoekje? Je moeder wilde jou het volgende liedje laten horen.”

“Ik zie je voor me met m’n ogen dicht. Kan je voelen met m’n hart op slot. ‘k hoor je praten, maar je bent er niet.”

We luisteren naar Miss Montreal, we dopen onze koekjes in de thee. Want zo had mevrouw Beaufort ze het liefst. Ondanks de soberheid is het heel indrukwekkend.

Zorg goed voor jezelf

Moeder staat bij de gesloten kist in het Grand Café van Crematorium Almere. Op de achtergrond is de favoriete muziek van haar zoon Jim te horen. Het afscheid vindt in besloten kring plaats, heel besloten. We zijn aanwezig met broer Johan, zijn vrouw Marianne en de licht dementerende moeder van Johan en Jim.

Jim woonde bij moeder en is daar ook overleden. Moeder dacht dat haar zoon erg moe was en daarom lag te slapen. Ze heeft hem nog even toegedekt toen ze voelde dat hij het koud had. Hoe lang hij precies in bed heeft gelegen, kunnen we alleen maar raden aan de hand van de sporen die Jim heeft achtergelaten.

Johan en Marianne regelen de uitvaart met mij, ondanks dat zij al vijftien jaar geen contact meer hebben met moeder en Jim willen ze wel dat moeder goed afscheid kan nemen.

En nu zijn we in Crematorium Almere. Met een heel bescheiden groepje hebben we afscheid genomen van Jim. We hebben zijn muziek geluisterd, mooie foto's gezien en herinneringen gedeeld. Johan en Marianne willen Jim tot het laatst begeleiden. Ze gaan mee naar de ovenruimte. Mijn collega's begeleiden Johan en Marianne. Ik blijf even bij moeder, want we willen niet dat zij alleen achterblijft.

"Ik had daar moeten liggen", zegt ze. "Het is niet eerlijk, ik ben zo bij hem."

"Brenge ze hem nu naar de kamer hiernaast?" vraagt ze mij. "Nee," antwoord ik eerlijk, "naar de crematieruimte." Ze draait haar hoofd weg. "Oei, dat had ik liever niet geweten. Voor mij ligt hij gewoon in de kamer hiernaast."

Ik zie dat mevrouw een klein kruisje om haar nek draagt. Dat had ik al eerder gezien, maar ik vraag ernaar. Het gezicht van mevrouw straalt helemaal als ze het kruisje vasthoudt dat om haar nek hangt. "Ik heb hem van mijn vader gekregen." "Maar dan gelooft u dat Jim op een betere plek is. Hij is vast in het Hemelse Huis van onze Heer en uw vader en moeder stonden hem waarschijnlijk met open armen op te wachten. Jim is nog steeds bij u", zeg ik zachtjes. "Het is slechts zijn lichaam dat wordt gecremeerd. Het is natuurlijk toch heel verdrietig, maar u heeft mooie herinneringen aan Jim, u heeft uw zoon Johan terug en nog een geweldige schoondochter erbij gekregen." Ze lijkt vrede te hebben met mijn woorden. ►

“Ik ben getrouwd geweest,” zegt ze, “maar die man was heel dominant. Mijn vader vond hem maar niets. Hij was blij toen mijn man de scheiding aanvraag.” Daarna heb ik een nieuwe man in mijn leven ontmoet. We hebben zestien fijne jaren gehad. We gingen op vakantie samen en hebben veel landen gezien. Maar hij is overleden en ik was aan zijn sterfbed. En weet je wat ik nou zo vervelend vind? Dat ik zijn laatste woorden niet kon verstaan. Ik vroeg er nog naar, ‘Piet, ik versta je niet...’ Maar het was te laat, ik zal het nooit weten...” Ik reageer: “Soms heb je helemaal geen woorden nodig om te weten wat iemand je wil zeggen. Wat denkt u zelf dat hij wilde zeggen?” “Zorg goed voor jezelf”, antwoordt ze.

Ik hou haar even vast. Soms heb je geen woorden nodig en we zijn even stil. Ik zie vanuit mijn ooghoeken dat Marianne en Johan terug zijn en ik stel voor dat we naar hen toe gaan.

Als mevrouw, Marianne en Johan het Grand Café verlaten en naar buiten gaan, geef ik ze een hand. Die van mevrouw hou ik met beide handen net even iets langer vast. Ik kijk haar aan en zeg: “Zorg goed voor jezelf.”

Vakantie vol verdriet

Het is warm als ik word gebeld. Ik zit met papegaai Chris in de tuin en ik ben onkruid aan het wieden. Meestal is het rustig in de zomer, maar nu word ik gebeld vanuit Italië. Vader en moeder zijn met hun drie kinderen op vakantie in Italië en hebben daar een eigen huisje in Garda, aan het Gardameer. In Nederland stijgt het kwik boven de 30°, maar in Italië is het zeker 35° plus. Vanwege de warmte zijn ze gaan varen, maar daar ging het helemaal mis met hun oudste zoon van veertien. Er brak volledige paniek uit toen hij plotseling buiten bewustzijn raakte.

In de week na het overlijden van Bob heb ik regelmatig contact met vader en moeder in Italië. Ze moeten wachten op de uitslag van de autopsie. “Joyce, het voelt zo vreemd, we moeten doorgaan voor de twee andere kinderen. Gisteren zijn we naar de speeltuin geweest. Hun leven gaat gewoon door. Ze lachen met de andere kindjes, maar mijn hart huilt. Waarom Bobbie? Neem mij in zijn plaats, alsjeblieft, maar niet mijn zoon”, smeekt moeder.

Als het lichaam wordt vrijgegeven, gaat het opeens heel snel. Bob komt naar Nederland met de auto. In de vroege ochtend haal ik hem op in het uitvaartcentrum. We baren hem op in zijn eigen

kamertje boven, tussen alle modelvoertuigen, zijn grote hobby. Het witte kistje met mintgroene binnenbekleding is 1,60 meter lang, want Bob was klein van stuk. Ik kom regelmatig even langs en naarmate de week vordert, komt er meer rust in huis.

“Weet je,” zegt moeder, “Bob was een vrolijke bink, tot het einde toe. Maar bij zijn geboorte had hij een hartafwijking. We hebben toen de moeilijke beslissing moeten nemen om hem, zo klein als hij was, te laten opereren. Als het nodig was, zouden we die beslissing natuurlijk weer nemen, maar we hebben nooit geweten dat er zulke ernstige problemen waren en die keuze niet gehad. Ik weet niet of ik de spanning van een operatie nog een keer zou aankunnen.” Ze hebben hem in elk geval een gezond en gelukkig leven gegeven zonder de wetenschap van hartproblemen.

Uitvaarttoespraak

Vrijdagochtend, iets voor tien. Ik ben onderweg naar Crematorium Almere. Het gezin heeft de afgelopen week de muziek en de foto's uitgekozen. Iedereen heeft met liefde een steentje bijgedragen en vandaag is de uitvaart van Johan.

De eerste muziek klinkt: 'We skipped the light fandango.' De kleinzonen begeleiden opa naar voren, hij ligt in een mooie uitvaartmand van wilgentenen. Iedereen in de aula gaat staan. De kleindochters steken de kaarsjes aan en de achterkleinkinderen leggen een roze roos op de kist. Annie is de eerste spreekster. Ontzettend knap vertelt ze hoe ze Johan ontmoet heeft in een moeilijke tijd vlak na de oorlog. Maar samen konden ze de hele wereld aan. Johan was modern, want Annie werkte ook en samen moesten ze dus voor de kinderen zorgen en het huishouden runnen. Johan kon alles. "Geen wonder dat je zo verliefd was, Annie", zeg ik. "Altijd gebleven", roept Annie vanuit de zaal. "Dat weet ik, jullie hebben de kinderen een stevige basis gegeven, maar dat horen we zo vast van jullie oudste dochter Evelyne. Evelyne, mag ik jou naar voren uitnodigen?"

Evelyne vertelt over haar vader, moet een paar keer een slokje water nemen tussendoor, maar heeft een mooie, lieve toespraak. Ik voel en zie dat het iedereen in de zaal raakt.

De laatste sprekers zijn kleinzoon Han en zijn dochtertje van zeven, Zoë. Als ik hen naar voren roep, komt alleen Han naar het spreekgedeelte. Zoë is te verdrietig. Als de muziek is afgelopen, kom ik naar voren om af te sluiten. "Zoë, wat knap dat je een stukje voor opi gemaakt hebt", zeg ik in de microfoon, wil je het misschien alsnog voorlezen?" Zoë schudt haar hoofd. "Zal ik het voor je lezen?" Zoë schudt wederom haar hoofd. "Geeft niet hoor, ik weet zeker dat opi trots op je is. Weet je wat, we leggen jouw briefje straks op de mand. Dan neemt hij het mee als hij straks een sterretje is."

Uitvaartatelier

Door onze jarenlange ervaring in de uitvaartbranche hebben we veel kennis opgedaan van de beschikbare producten. Voor eigenaresse Tamara Laarhuis is het belangrijk dat er met een persoonlijke en warme benadering wordt gewerkt en dat er een goed en eerlijk advies wordt gegeven.

Persoonlijk vind ik een afscheid met een uitvaartmand het allermooi! Toen ik nog als uitvaartverzorgster werkte en voor het eerst zo'n uitvaartmand zag, was ik meteen enthousiast. Wat een ontzettend mooi en warm gevoel geeft zo'n mand, dacht ik. Als ik het leven hier verlaat, wil ik in zo'n mand liggen en niet in een kist.

Een aantal jaar later konden we het Uitvaartatelier overnemen van de vorige eigenaar en daar zag ik weer die mooie manden! Dit was voor mij dé kans om mijn eigen onderneming te starten en te mogen werken met die prachtige uitvaartmanden. Natuurlijk hebben we ook uitvaartkisten, want er is genoeg aanbod voor iedereen en wat passend is voor een dierbare overledene. Inmiddels zijn we nu een jaar verder en zijn we ook gaan samenwerken met gepassioneerde vakmensen om meer gepersonaliseerde uitvaartkisten aan te kunnen bieden. We komen zelf uit de Achterhoek en onze Achterhoekse vlag heeft inmiddels ook al zijn intrede gedaan op een uitvaartkist. Het is prachtig om hierin mee te mogen denken en te werken aan een persoonlijk afscheid.

Onze uitvaartmanden zijn allemaal gemaakt van wilgentenen, biologisch afbreekbaar, duurzaam en ecologisch. Ze zijn geschikt voor zowel crematie als voor de natuurbegraafplaats.

De binnenbekleding is gemaakt van ongebleekt katoen en we bezorgen onze manden door heel Nederland.

Wat ik zelf zo mooi vind is dat we regelmatig na een uitvaart een bericht of foto's ontvangen van de nabestaanden, waarin ze laten weten hoe mooi ze de mand vonden en hoe warm het afscheid was, mede door de uitstraling van onze uitvaartmanden. Daar doen we het voor! Het is zo fijn om dat terug te mogen horen van de mensen.

Dankbaar kijk ik terug op het afgelopen jaar, waarin we onze uitvaartmanden op verschillende plekken hebben mogen bezorgen.

Uitvaartatelier
Tamara Laarhuis
Hoofdstraat 3, 7011 AA Gaanderen
www.uitvaartatelier.nl

Laatste wensen

Het kan ongebruikelijk aanvoelen om over je laatste wensen te praten zonder dat er sprake is van een overlijden. Misschien vind je het niet belangrijk wat er gebeurt na je dood of wil je juist je uitvaart tot in de puntjes regelen? Want wanneer iemand komt te overlijden, moeten er vaak veel keuzes gemaakt worden. Daar komen we altijd uit, ook als er geen wensen bekend zijn, maar het helpt je nabestaanden later als over een aantal dingen wel is nagedacht. Bovendien ontvangen zij een extra korting van € 250,- als de uitvaart bij Uitvaartverzorging Almere geregeld wordt en op vertoon van dit ingevulde boekje. Op www.uitvaartverzorging-almere.nl vind je een meer uitgebreide laatste wensen boekje, maar de vragen in dit magazine kunnen ons al helpen om jouw uitvaart op een passende wijze vorm te geven.

Toekomstige nabestaanden ontzorgen

Besloten kring of een grootschalige uitvaartceremonie? Vaak bellen mensen mij wanneer iemand ziek is en ze weten dat er op korte termijn een uitvaart geregeld moet worden. Als het einde nabij is, is het logisch om ook over de uitvaart na te denken. Niet alleen omdat je wilt dat het leven van je geliefden doorgaat als het jouwe eindigt, maar soms ook omdat het rust geeft om de uitvaart tot in de puntjes te regelen.

Vrijblijvend gesprek

Echter, er zijn ook vaak mensen die niet veel belang hechten aan wat er na hun overlijden gebeurt. Vaak zijn het dan juist de toekomstige nabestaanden die als eerste contact met mij opnemen. Ze willen graag weten wat de laatste wensen zijn van iemand

die er zelf (nog) niet over wil praten. 'Het maakt me niet uit, laat dat maar over aan mijn nabestaanden, gooi mij maar in de kliko en besteed het geld aan iets leuks.'

Laatste wensen

Ik werk meestal niet met standaard lijstjes van wensen, maar ik heb desgewenst wel een uitgebreid boekje dat je kan helpen om na te denken over je eigen uitvaart. Een handgeschreven briefje volstaat overigens ook, dat noem je een codicil. Maar we kunnen ook gewoon een keer vrijblijvend afspreken.

Als iemand nog niet heeft nagedacht over zijn of haar uitvaart, verloopt het gesprek anders dan wanneer er al ideeën zijn. Al pratende komt verdere invulling dan vanzelf wel. Na ons eerste gesprek stuur ik een kostenraming en een samenvatting van de besproken

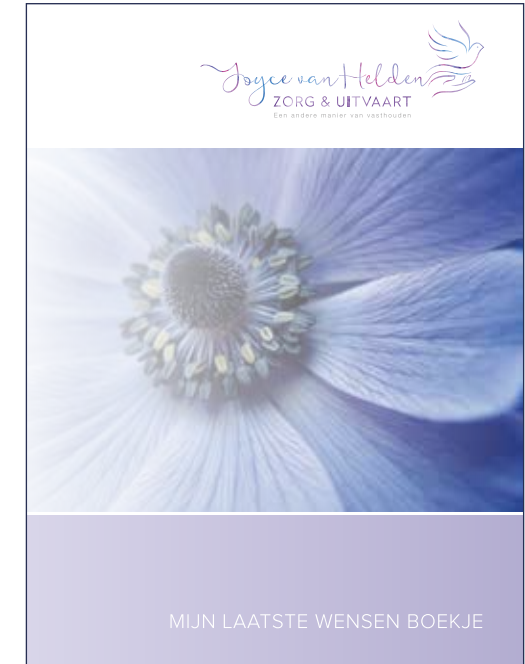
wensen. Als het gesprek meer open was, kan ik de verschillende opties mailen zodat jullie deze rustig kunnen doornemen en bespreken. Soms kunnen we in een tweede gesprek de details verder invullen.

Vraagbaak of altijd iemand om even mee te sparren Het regelen van een toekomstige uitvaart lukt altijd; dat mag je verwachten van elke willekeurige uitvaartverzorger. Ze zijn allemaal goed en persoonlijk. Waar het meer om gaat, is de klik tussen ons. Maar het echte verschil zit hem in het daadwerkelijk ontzorgen van de nabestaanden, ervoor zorgen dat hun leven doorgaat wanneer het jouwe eindigt. Dat zij altijd even kunnen bellen of appen, of het nu weekend is of laat in de avond en dan graag ook snel antwoord. Dat is wat het verschil maakt met grote uitvaartbedrijven, waar je vaak met verschillende mensen te maken krijgt. Ik werk daarom graag zelfstandig en ik wil zeker geen uitvaartfabriek worden.

Scan de QR-code en bestel online.

Uitgebreid laatste wensenboekje bij mij op te vragen 06-19884419 of te vinden op www.uitvaartverzorging-almere.nl/keuzes/laatste-wensen

MIJN LAATSTE WENSEN BOEKJE

Mijn laatste wensen

Onderstaande vragen kunnen ons al helpen om jouw uitvaart op een passende wijze vorm te geven.

Ik wil een crematie begrafenis

iedereen mag komen besloten anders: _____

Sfeer losjes en ongedwongen informeel met sprekers klassiek

Locatie uitvaart aula restaurant of grand café

anders: _____

Locatie nazit _____

Er mag alcohol geserveerd worden ja Nee

Hapjes _____

Kist standaardkist mand anders: _____

Mogen gasten afscheid nemen bij een open kist?

ja nee anders: _____

Bloemen op de kist? ja nee welke kleur of kleuren? _____

Fotopresentatie ja nee anders: _____

Muziek

1 _____

2 _____

3 _____

4 _____

5 _____

Rouwkaart foto van mijzelf anders _____

Diverse

_____

_____

_____

Wil je gebruikmaken van de korting, lever dan de waardebon samen met deze ingevulde pagina's in.

Waardebon Joyce van Helden

Korting van € 250,-

Op vertoon van deze ingevulde pagina's indien u Uitvaartverzorging Almere de uitvaart laat regelen.

Niet in combinatie met het pakket technische crematie.

Joyce van Helden
UITVAARTVERZORGING ALMERE

Groenhof 32, Almere www.uitvaartverzorging-almere.nl

Groenhof 32, Almere **06-1988 44 19** kennismaken en whatsapp **06-1881 80 80** bij overlijden
joyce@uitvaartverzorging-almere.nl | www.uitvaartverzorging-almere.nl

Joyce van Helden
ZORG & UITVAART
Een andere manier van vasthouden